

Türkiye'deki Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları

 DERYA PEKGÖZLÜ KARAKUŞ^a

Geliş Tarihi: 14.02.2020 | Kabul Tarihi: 20.07.2020

Öz: Bu makale Türkiye'deki üniversite müzeleri ve koleksiyonları ile ilgili bilgiler içermektedir. Makalede müzeler, belli kategorilere göre listelenmiştir. Bu kategoriler, müzelerin bağlı oldukları üniversitenin adı, müzenin adı, müzelerin koleksiyon türü, açılış yılı ve müzelerin bağlı bulunduğu birim/kurum vb.dir. Üniversitelere bağlı müzeler, ait oldukları kampüslerin kurumsal gelişmelerini arttırmak, kültürel birikimlerine katkı sağlamak, eğitim ve araştırmaya yönelik akademik, bilimsel ve sanatsal çalışmalarda bulunmak ve üniversite-çevre etkileşimini sağlamak gibi önemli görev ve faaliyetleri yürütmektedir. Bu çalışma, üniversite müzelerinin önemi hakkında öneriler içermektedir. Araştırmanın sonucunda üniversite müzelerinin, alışlagelmış eğitim kurumlarına alternatif birer eğitim ortamı olarak halka ve bağlı olduğu kuruma yönelik önemli işlevlerinin olduğu belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müze, koleksiyon, müze türleri, üniversite müzeciliği, eğitim.

^a Alanya Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Müzeolog
deryapekgozlu@hotmail.com

University Museums and Collections in Turkey

Abstract: This article contains information about university museums and collections in Turkey. Museums in the article; is listed according to certain categories. These categories are the name of the university to which the museums are affiliated, the name of the museum, the type of collection of the museums, the year of opening, and the category of the unit/institution to which the museums belong, etc. Campus museums are established to contribute to academic development, preserve collections, lead to scientific, educational, and art research, manage the public relationships. This work, suggestions about the importance of university museums contain. End of the research, it is stated that campus museums have important functions and missions towards parent institute and public like formal education as an alternate for class-based education.

Keywords: Museum, collection, museum types, university museology, education.

Giriş

Bu çalışma ile; Türkiye'deki üniversitelerin içerisinde yer alan pek çok müze türü ve koleksiyonun listesi çıkarılmaya çalışılarak bugüne kadar yapılmış olan üniversite müzeciliği ile ilgili çalışmalara katkı sağlamak amaçlanmıştır. Çalışmada, üniversitelerimizde yer alan, açılması planlanan, açılmakta olan müze ve koleksiyonların araştırılması yapılmıştır. Makalede müzeler; belli kategorilere göre listelenmiştir.

2009 yılında Bekir Onur, Üniversite Müzeleri ve Müzecilik kitabında Türkiye'de üniversiteler bünyesinde toplam 65 adet müze ve koleksiyon bulunduğunu ifade etmiştir. Çalışma sonunda 2020 yılına geldiğimizde bu sayının 229 adet olduğu tespit edilmiştir, bu sayının daha da fazla olması muhtemeldir.

Üniversite müzeciliğini irdelemeden önce müze kelimesi nerden geliyor diye baktığımızda; Latince, Müzeler (periler) mabedi demek olan "museum" veya Yunanca 'mouseion' kelimelerinden geldiğini görüyoruz. Antikçağ'da İskenderiye'de I. Ptolemaios'un Müz'lere adadığı Mouseion isimli bir tapınak yaptırmış olması ve bu tapınakta ünlü İskenderiye Kütüphanesinin bulunması, aynı zamanda tapınağın, bilginlerin istediği kadar konaklayabileceği, eğitim verebileceği, araştırma yapabileceği bir bilim merkezi oluşu 'müze' kavramının ve müzenin niteliğinin ne olduğu konusunda ilk ipuçlarını vermektedir. (Karabıyık, 2007, s. 3). Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM) tarafından yapılan tanıma göre müze; kültürel değer taşıyan unsurları korumak, incelemek, değerlendirmek özellikle halkın beğenisinin yükselmesi ve eğitimi için sergilemek amacıyla kamu yararı gözetilen sürekli kurumlardır (Dokak, 2009, s. 47).

Müzeler, sadece bir bina ve koleksiyon değildir; müze toplar, fakat bir depo değildir; müze korur, fakat bir buzluk değildir; müze belgeleri oluşturur, fakat bir kütüphane değildir; müze eğitir, fakat bir okul değildir. Müzeler üstlendikleri görevleri nedeniyle, birer açık üniversite, herhangi bir ailenin tüm fertlerinin eğlenerek öğrenebileceği öğrenmenin bir zevk olabi-

leceği birer kültür merkezleri” şeklinde tanımlanmaktadır (Karakuş, 2011, s. 2-3). Bir müze türü olarak üniversite müzesi kavramına baktığımızda ise; bu kavram dar anlamda bir üniversitenin tarihini ve gelişimini anlatan müze olarak, geniş anlamda da üniversitenin derlediği koleksiyona göre çeşitlilik gösteren müze olarak kullanılmaktadır. Farklı bir tanımla üniversite müzesi kavramı; koleksiyonu bağış ya da satın alma yoluyla üniversite tarafından oluşturulmuş, o üniversitedeki öğrencilerin ve akademisyenlerin yanı sıra üniversitenin bulunduğu bölge halkının da eğitimine ve gelişimine katkıda bulunan bir bilim ve kültür kurumudur (Onur, 2009, s. 7). Üniversite müzelerinin yanında, üniversiteler tarafından, sahiplenilen birçok müze koleksiyonu da bulunur. Üniversite müzelerinin koleksiyonları, bir ulusun kültürel, tarihi ve bilimsel mirasının önemli bir bölümünü oluşturur (Erbay, 2009, s. 328).

Yöntem

Bu makalede, Türkiye’deki üniversitelerde yer alan müzelerin, farklı dallarda koleksiyonların, müze ve koleksiyon olarak değerlendirebileceğimiz; Herbaryumların, Entomoloji müzelerinin, Arboretumların, gözlemevlerinin ve bunlardan başka farklı alanlarda hizmet veren müzelerin de listesi çıkarılmıştır. Bu çalışmada; üniversite müzeciliğinin tarihçesi, dünyadaki ve Türkiye’deki üniversite müzeciliği kapsamında devlet üniversitesi ve vakıf üniversitesi müzeleri ve koleksiyonları üniversitelerin alfabetik sırasına göre listelenmiştir. Çalışma esnasında özellikle Türkiye’deki üniversite müzeciliği ile ilgili yapılmış çalışmalara ulaşılmaya çalışılmış ve bu bilgilerden de faydalanılmıştır. Araştırma yapılırken, Türkiye’deki üniversite müze ve koleksiyonlarının bilgilerine ulaşmak için genel olarak üniversite müzeciliği kapsamında çalışılmış makale ve kitaplardan yararlanılmış; ancak istenilen gerekli bilgiye tam olarak ulaşamadığında üniversitelerin ilgili birimleri ile e-posta aracılığı veya telefon ile iletişime geçilmiştir. Bu çalışmada ayrıca, Türkiye üniversite müzeleri içerisinde kurulum aşamasındaki ve proje aşamasındaki müzeler de değerlendirilmiştir.

Üniversite Müzelerinin Amaçları

Üniversitelerin amaçlarının, öğretim ve araştırmanın yanı sıra, öğrencilerine, personeline ve yakın çevresindeki halka, kültürel, sanatsal ve bilimsel destek sağlamak olduğu düşünülürse, eğitim kurumları ve özellikle üniversiteler, müzeler için en uygun yerlerdir (Erbay, 2009, s. 327). Üniversite müzeleri, eğitim, araştırma ve halk hizmetleri aracılığıyla milyonlarca insanın yaşamını etkilemiş ve zenginleştirmiştir. Bu müzeler, bilim adamlarının bilgilerine ve becerilerine kolayca ulaşmayı sağlarken, diğer müzelerde böyle güçlü bir bilim, araştırma ve yayın geleneğinin olmadığı da görülmektedir. Üniversitelerin oluşturmuş olduğu müzelerde genellikle, kendi tarihleri boyunca çeşitli kaynaklardan derlenen hatıra eşyalarının, tören nesnelere, dekoratif ve öğretime ilişkin nesnelere koleksiyonlarından oluşan örnekler görülebildiği gibi antropolojik, jeolojik, biyolojik el ürünleri ve numuneler; fosiller, tüyler, deniz kabukları, böcekler ve anı niteliği taşıyacak materyaller de görülebilmektedir. Bu gereçlerin çoğu üniversite dışı kaynaklardan elde edilmektedir (Gögebakan, 2016, s. 473-475).

Üniversite koleksiyonları ve müzeleri, her iki kurumun toplumdaki itibarlı konumu nedeniyle beklentilerin yüksek olduğu oluşumlardır. Buna bağlı olarak, üniversitelerdeki koleksiyon ve müze oluşumlarında alışılmışın dışında problemler yaşanmakla birlikte yine üniversitelerin kendi bünyelerindeki potansiyellerinden dolayı avantajlara da sahip olunabilmektedir (Keser Kayaalp ve Teoman, 2016, s. 602).

Üniversite müzeleri ve koleksiyonlarının oluşturulmasındaki etmenler, eğitim ve öğretim kurumu olan üniversite bünyesindeki fakülte ve bölümlerin verdikleri eğitime malzeme sağlamak, bu malzemeyle eğitimi desteklemek ve güçlendirmektir. Bu nedenle üniversite müzelerinin işlevleri, bağlı oldukları yüksek eğitim kurumlarının birincil işlevleri olan öğretim ve araştırma ile paralellik göstermektedir (Çolak, 2008, s. 49).

Üniversite müzeleri araştırmacılar için envanter ve katalog-

lara ulaşımı kolaylaştırmakta, konferans ve seminerler için uygun mekanları sağlamakta, interdisipliner bir kullanım sağlayarak üniversitenin bilimsel yönünün gelişmesi açısından yararlı olmaktadır (Özdemir, 2017, s. 40-41).

Üzerinde konuşulacak sadece bir tip üniversite müzesi yoktur. Üniversite müzelerindeki koleksiyon türlerini Kültürel Tarih ve Sanat, Etnoloji ve Antropoloji, Genel, Tarih ve Arkeoloji, Tıp, Doğa Tarihi ve Doğa Bilimleri olarak genel başlıklar halinde gruplandırmak mümkün olsa da bazen farklı niteliğe sahip örnekleri görmek de mümkündür. Bu gruplandırmalar neticesinde Üniversite Müzeleri; Anatomi, Antropoloji, Arkeoloji, Astronomi, Bilim Tarihi, Biyoloji, Botanik, Coğrafya, Dekoratif Sanatlar, Dermatoloji, Dişçilik, Doğa Bilimleri, Doğa Tarihi, Eczacılık, Eczacılık Tarihi, Eğitim Tarihi, Ejiptoloji, Ekoloji, Entomoloji (böcekbilim), Etnografya, Etnoloji, Fizik, Fotoğrafçılık, Grafik Sanatlar, Güzel Sanatlar, Halk Bilim, Herpetoloji (sürüngebilim), Jeoloji, Kartografi, Kimya, Klasik Araştırmalar, Klasik Arkeoloji, Kültür Tarihi, Matematik, Mikrobiyoloji, Mimari, Mineraloji, Mühendislik, Müzikoloji, Nümizmatik, Osteoloji (kemikbilimi), Paleontoloji, Patoloji, Petroloji (taşbilimi), Prehistorya, Prehistorya Arkeolojisi, Sanat, Sanat Tarihi, Tarih, Tasarım, Teknoloji, Teknoloji Tarihi, Tıp, Tıp Tarihi, Topografya, Üniversite Tarihi, Veteriner Tıp, Yer Bilimleri, Yerel Sanat, Ziraat ve Zooloji gibi bilim dallarına göre bir dağılıma sahiptir (Gögebakan, 2016, s. 473-474).

Üniversite Müzeciliğinin Tarihçesi

Üniversite müzelerini bilim üreten, akademik çalışmalar ortaya koyan üniversiteler ile halkı sosyal, kültürel açıdan besleyen müzelerin kesişim noktası olarak değerlendirmek mümkündür. “Müze doğası gereği geçmişi koruyup sergilerken, üniversite geleceği şekillendirmek üzere yapılandırılmaktadır. Birlikteliklerinden doğan kontrast, her ikisinin de tanımını sorgulatur niteliktedir; bu kurumlar boşlukta var olamaz ve gelişmiş bir kültürel altyapıya gereksinim duyar”. Müze ve üniversitenin iç içe geçtiği bu kurumlar hem fiziksel hem de zihinsel

anlamda üniversite ve müzenin birbirini desteklemesini sağlamaktadır. Üniversitelerin topluma açılmasını sağlayan üniversite müzelerinin bütünleştirici özelliği, onu diğer müzelerden ayıran en önemli yönüdür. “Üniversite müzeleri kampüs ve toplum arasında bağ kurmakta ve üniversitenin misyonlarının da önüne geçerek kamusal hizmet alanında önemli bir rol oynamaktadır”.

Onur, üniversite müzesini, “üniversitedeki öğrencilerin ve akademisyenlerin yanı sıra üniversitenin bulunduğu bölge halkının da eğitime ve gelişimine katkıda bulunan bir bilim ve kültür kurumu” olarak tanımlamıştır. Üniversitelerde koleksiyonların oluşumu Rönesans döneminde bilimsel bilgiye, incelemeye, araştırmaya verilen öneme ve objelerin eğitimi desteklemek amacıyla toplanmasına dayanmaktadır. Bu dönemde bilim adamlarının yaptığı çalışmalar, yeni bilimsel metodların ve yeni bilim dallarının oluşmasını sağlamıştır. Ortaçağdaki eğitimden farklı olarak eğitimde uygulamaya önem verilmesi model, reproduksiyon, örnekler ve üretilen araçlara olan ihtiyacı arttırmıştır. “Özellikle zooloji ve botanik biliminin gözlemler sonucunda örnek toplama şeklinde işleyen bilimsel yöntemi, gerek üniversite bünyesindeki öğretim elemanlarının, gerekse üniversite dışında çalışmalarını sürdüren bilim adamlarının koleksiyonlar oluşturmalarına neden olmuştur”.

Dünyada kurulan ilk üniversite müzesi İngiltere’de Oxford Üniversitesi tarafından ziyarete açılan Ashmolean Müzesi’dir. 24 Mayıs 1683 tarihinde açılan müze, özel koleksiyonunu halkla buluşturan ilk üniversite müzesidir. Ashmolean Müzesi’nin sanat ve arkeoloji eserlerinden oluşan koleksiyonu Elias Ashmole tarafından Oxford Üniversitesine bağışlanmıştır. Oxford Üniversitesi tarafından ziyarete açılan Ashmolean Müzesi’nin kurulmasının ardından İngiltere’de çok sayıda üniversite müzesi arka arkaya açılmış ve İngiltere üniversite müzeciliği konusunda öncü ülkelerden biri olmuştur (Onur, 2009, s. 8).

Türkiye’de Üniversite Müzeciliği

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk “Müzesiz Üniversite,

“Üniversitesiz müze olamaz” deyiimiyle üniversitelerde müzelerin önemini vurgulamıştır (Kaya, 2009, s. 85). Türkiye’de üniversite müzelerinin yaygınlaşması üniversite sisteminin kurulmasından ve gerekli görülen reformların yapılmasından çok sonra, 1960 ile 1970 yılları arasında başlamıştır. Koleksiyonlarının oluşumu açısından, dünyadaki üniversite müzelerinin gelişmelerine benzer bir yapıda olan Türkiye üniversite müzelerinin bilim ve sanat koleksiyonlarına sahip üniversite müzeleri olduğu gibi toplumun kültürel gelişimine katkıda bulunacak çeşitli yapılarda üniversite müzeleri de bulunmaktadır (Çolak, 2008, s. 106).

ODTÜ Arkeoloji Müzesi, Türkiye’nin ilk Üniversite Müzesi olarak 1960’lı yıllarda üniversitenin kuruluş aşamasında hayata geçirilmiştir. (Tuna ve Erdem, 2009, s. 37). 2009’da müzecilik alanında pek çok yayını bulunan Bekir Onur, Üniversite Müzeleri ve Müzecilik kitabını hazırladığında Türkiye’de yirmi yedi devlet üniversitesinde elliyedi müze, beş vakıf üniversitesinde altı ve iki askeri yükseköğretim kurumunda bir müze olmak üzere toplam altmış beş üniversite müzesi ve pek çok koleksiyon bulunmaktaydı (Keser Kayaalp ve Teoman, 2016, s. 611). Üniversiteler bir toplumun gelişmesine katkı sağlayan en önemli araştırma ve eğitim kurumlarıdır. Toplumların çağdaşlaşması bakımından en üst düzeydeki kurumlar olarak üniversiteler, bireylerin, bilimsel, sanatsal, kültürel vb. birçok alanda yetkin olarak yetişmesini sağlayan ve topluma yol gösteren bir yapıya/sorumluluğa sahiptir. Bu kurumlar aynı zamanda bireylerin tarihsel geçmiş ve yaşanmışlıklar hakkında bilgi sahibi olmalarını ve bu çerçevede yetişmelerini hedeflemektedir. Bu hedeflerin gerçekleşmesi için de yeni ve çağcıl her türlü kaynak ve yöntemi kullanma ihtiyacı duymaktadırlar. Üniversitelerin, hedeflerini gerçekleştirebilmek için, çağın gerektirdiği yenilikleri takip etmeleri, vermiş oldukları eğitim ve öğretim faaliyetlerini, birçok farklı mekanda, farklı yaklaşımlar, ilke ve yöntem kullanarak gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bu amaçla tercih edilen öğretim yöntem ve faaliyet türlerinden birisi de müzele-

rin eğitim öğretim amaçlı bir laboratuvar ya da atölye olarak kullanılmalıdır. (Gögebakan, 2016, s. 487).

Bulgular

Türkiye'deki Üniversite Müzeleri ve Koleksiyonları

2009'da müzecilik alanında pek çok yayını bulunan Bekir Onur, Üniversite Müzeleri ve Müzecilik kitabını hazırladığında Türkiye'de yirmi yedi devlet üniversitesinde elliyedi müze, beş vakıf üniversitesinde altı ve iki askeri yükseköğretim kurumunda bir müze olmak üzere toplam altmış beş üniversite müzesi ve pek çok koleksiyon bulunduğunu ifade etmişti.

Günümüzde ise, Türkiye'deki üniversitelerde tespit edebildiğim toplam müze ve koleksiyon sayısı 229 adettir. Bu müze ve koleksiyonlara üniversitelerin alfabetik sırasına göre baktığımızda; Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Entomoloji Müzesi, Doğa Tarihi Müzesi, Herbarium (AIBU) (Onur, 2009, s. 11) ve İzzet Baysal Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121) yer almaktadır. Abdullah Gül Üniversitesi'nde Abdullah Gül Müze ve Kütüphanesi bulunmaktadır. Adıyaman Üniversitesi'nde Gözlemevi ve Herbarium bulunmaktadır. Adnan Menderes Üniversitesi'nde Botanik Bahçesi ve Herbarium (ADÜ), Çine Arıcılık Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475), Demokrasi Müzesi, Tarım Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121) ve Zeytin ve Zeytin Yağı Tarihi Müzesi (Silav, 2019, s. 1490) yer almaktadır. Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde Devlet Konservatuvarı İbrahim Alimoğlu Müzik Müzesi yer almaktadır. Alaaddin Keykubat Üniversitesi'nde El Sanatları Galerisi Müzesi yer almaktadır.

Anadolu Üniversitesi'nde Cumhuriyet Tarihi Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475), Çağdaş Sanatlar Müzesi, Eczacılık Fakültesi Herbariumu (ESSE), Eğitim Karikatürleri Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475), Havacılık Müzesi/Havacılık Park (Özdemir, 2017, s. 121), Herbarium (ANES) (Gögebakan, 2016, s. 475), Matematik Noktası Müzesi (Müze Nitelikli Sergi Salonu), Tarihi Sıhhat Eczanesi Müzesi, Zooloji Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475) yer almaktadır. Ankara Üniversitesi'nde Anatomi Müzesi

(Özdemir, 2017, s. 129), Arşiv Müzesi, Dil ve Tarih Coğrafya Müzesi, Ebelik-Hemşirelik Müzesi, Eczacılık Müzesi,¹ Eczacılık Herbaryumu (AEF), Herbaryum (ANK) (Onur, 2009, s. 12), İlahiyat Müzesi, Jeoloji Müzesi Kreiken Rasathanesi, Prof. Dr. Ferruh Dinçer Veteriner Hekimliği Tarihi Müzesi (Onur, 2009, s. 12), Tarih Müzesi (Silav, 2019, s. 1490), Türk İnkılap Tarihi (Devrim Tarihi) Müzesi (Onur, 2009, s. 12), Oyuncak Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 47), Ziraat Fakültesi Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121) ve Zooloji Müzesi (Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü ile telefonla iletişime geçilerek; Koleksiyonun asıl adının “Memeli Hayvan Koleksiyonu” olarak geçtiği, Koleksiyonun açılış yılının ise kesin olarak bilinmediği; ancak 1940’lardan beri bölüm hocalarının çalışmalarından oluşan bir koleksiyon olduğu bilgisine ulaşılmıştır) yer almaktadır. Atatürk Üniversitesi’nde Entomoloji (Böcek) Müzesi, Gözlemevi, Güzel Sanatlar Müzesi ve Herbaryum (ATA) (Onur, 2009, s. 12) yer almaktadır.

Balıkesir Üniversitesi’nde Botanik Bahçesi ve Herbaryum Arşivi ve Uygulama Merkezi yer almaktadır. Başkent Üniversitesi’nde Abdürrahim Tuncak Atatürk Müzesi (Onur, 2009, s. 13) yer almaktadır. Boğaziçi Üniversitesi’nde Aptullah Kuran Arşivi, Adalet Ağaoğlu Araştırma, Aziz Ogan Koleksiyonu, Feza Gürsey Koleksiyonu, Halet Çambel ve Nail Çakırhan Arkeoloji, Geleneksel Mimarlık ve Tarih Uygar Merkezi Arşivi, İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu,² Kültür Tarihi Müzesi Koleksiyonu,³ Rasathane Bilim Tarihi Müzesi,⁴ Robert Kolej Amerikan Kız Koleji Boğaziçi Üniversitesi Arşivi, Scotts Ailesi Koleksiyonu, Traugott Fuchs Kültür ve Tarih Mirası Arşivi⁵ yer almaktadır.

¹ Ankara Üniversitesi Müzeleri, Erişim Tarihi: 10.02.2020, <https://www.ankara.edu.tr/kurumsal/tanitim/ankara-universitesi-muzeleri>.

² İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <http://arsivmerkezi.boun.edu.tr/collections.php>.

³ Kültür Tarihi Müzesi Koleksiyonu, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <http://arsivmerkezi.boun.edu.tr/collections.php>.

⁴ Rasathane Bilim Tarihi Müzesi, Erişim Tarihi: 20.12.2019, http://www.koeri.boun.edu.tr/new/tr/bilim_tarihi.

⁵ Traugott Fuchs Kültür ve Tarih Mirası Arşivi, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <http://arsivmerkezi.boun.edu.tr/collections.php>

dır. Bozok Üniversitesi'nde Böcek ve Herbarium Müzesi ve Herbarium yer almaktadır. Bülent Ecevit Üniversitesi'nde Biyoloji Müzesi, Bryofit Herbariumu, Denizcilik Müzesi, Maden Haritacılığı Müzesi, Tahir Karauğuz Müzesi, Zooloji ve Fossil Müzesi yer almaktadır.

Celal Bayar Üniversitesi'nde Hafsa Sultan Şifahanesi Tıp Tarihi Müzesi yer almaktadır. Cumhuriyet Üniversitesi'nde Herbarium (CUFH) yer almaktadır. Çağ Üniversitesi'nde Gezegeni (Planetarium) ve Gözlemevi yer almaktadır. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde Çanakkale Botanik Bahçesi Herbariumu, Gözlemevi, Piri Reis Müzesi, Yer Bilimleri ve Doğa Tarihi Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121) yer almaktadır. Çukurova Üniversitesi'nde Doğu Akdeniz Bölgesi Herbariumu, Eczacılık Fakültesi Herbariumu, Halk Kültürü Müzesi, Tarım Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121), Uzay Bilimleri ve Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi yer almaktadır.

Dicle Üniversitesi'nde Herbarium (DUF) (Çetinkaya, 2007, s. 1) ve Zooloji Müzesi⁶ yer almaktadır. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Şükrü Tül Eski Eser Koleksiyonu (Keser Kayaalp ve Teoman, 2016, s. 611) yer almaktadır. Dumlupınar Üniversitesi'nde Hayvan Müzesi, Herbarium (DUP)⁷ ve Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi/Arkeoloji Müzesi (Silav, 2019, s. 1490) yer almaktadır. Düzce Üniversitesi'nde Herbarium (DU-OF) ve Doldurulmuş Hayvan Müzesi yer almaktadır.

Ege Üniversitesi'nde Botanik Bahçesi ve Herbarium Merkezi (Çolak, 2008, s. 77-82), Eczacılık Fakültesi IZEF Herbariumu (Onur, 2009, s. 12), Etnografya Müzesi (Özdemir, *Öğrenme Ortamı Olarak Üniversite Müzelerinin Mekansal Açından İrdelenmesi*, s. 156-157), Eski Eserler Koleksiyonu, Gözlem Evi Uygulama ve Araştırma Merkezi Gök Taşları ve Eski Gözlem Aletleri Koleksiyonu, Halk Oyunları Müzesi (Özdemir, 2017,

⁶ Zooloji Müzesi, Erişim Tarihi: 23.12.2019, <http://eski.dicle.edu.tr/fen-fakultesi-zooloji-muze-ziyareti>.

⁷ Herbarium, Erişim Tarihi: 26.12.2019, <http://fef.dpu.edu.tr/tr/index/sayfa/948/biyoloji>.

s. 121), Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi (Özdemir, 2017, s. 185), Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi (Çolak, 2008, s. 82-84), Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi Tabiat Tarihi Müzesi (Çolak, 2008, s. 72-77), Su Ürünleri Fakültesi Müzesi, Süleyman Ferit Eczacıbaşı Şifa Eczanesi, 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi, Zooloji Koleksiyonu yer almaktadır. Erciyes Üniversitesi'nde Astronomi ve Uzay Bilimleri Gözlemevi Uygulama-Araştırma Merkezi, Gevher Nesibe Tıp Tarihi Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475) ve Herbarium yer almaktadır. Erzincan Üniversitesi'nde Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi yer almaktadır. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde Prof. Dr. M. Rifat Bozkurt Mineraloji Müzesi, Zooloji Müzesi yer almaktadır. Eskişehir Teknik Üniversitesi'nde Havacılık Müzesi/Havacılık Parkı, Herbarium (ANES), Matematik Noktası Müzesi (Müze Nitelikli Sergi Salonu), Zooloji Müzesi yer almaktadır.

Fırat Üniversitesi'nde Herbarium (FUH) yer almaktadır. Galatasaray Üniversitesi'nde Galatasaray Kültür Sanat Merkezi ve Müzesi yer almaktadır. Gazi Üniversitesi'nde Herbarium (GAZI), Mimar Kemaleddin Müzesi, Prof. Dr. Metin AKTAŞ Zooloji Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121), Prof. Dr. Ülker Muncuk Müzesi, Resim Heykel Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121), Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi (Özdemir, 2017, s. 162) yer almaktadır. Gaziantep Üniversitesi'nde Kültür Tarihi Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475) yer almaktadır. Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde Kene Koleksiyonu ve Herbarium (Onur, 2009, s. 12) yer almaktadır.

Hacettepe Üniversitesi'nde Biyoçeşitlilik Müzesi (Hacettepe Üniversitesi Biyolojik Çeşitlilik Uygulama ve Araştırma Merkezi ile telefonla iletişime geçilerek de müzenin henüz açılmadığı bilgisine ulaşılmıştır), Eski Türk Eczanesi Müzesi, Farmasötik Botanik Anabilim Dalı Herbariumu (HUEF), Hamiye Çolakoğlu Seramik Müzesi (Silav, 2019, s. 1490), Herbarium (HUB) (Onur, 2009, s. 12), İhsan Doğramacı Müzesi, İhtiyoloji Müzesi, Mehmet Akif Ersoy Müze Evi (Onur, 2009, s. 12),

Sanat Müzesi (Göğebakan, 2016, s. 475), Zooloji Müzesi yer almaktadır.

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde Böcek Müzesi (EMIT) (Böcek Müzesi 2018 yılından önce Süleyman Demirel Üniversitesi'ne bağlı bir müzeydi; ancak bu müze, 2018 yılında Türkiye'de yeni kurulan 20 üniversiteden biri olan Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'ne bağlanmıştır) yer almaktadır. İnönü Üniversitesi'nde Arboretum Parkı (Ateş ve Sabaz, 2013, s. 124), Gözlemevi, Herbarium (INU) (Onur, 2009, s. 12), Özel İsmet İnönü Müzesi (Onur, 2009, s. 12), Özel Turgut Özal Müzesi (Göğebakan, 2013, s. 71) yer almaktadır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Santral İstanbul Enerji Müzesi (Özdemir, 2017, s. 140) yer almaktadır. İstanbul Üniversitesi'nde Alfred Heilbronn Botanik Bahçesi, Beyazıt Kulesi Anıt Müzesi (Göğebakan, 2016, s. 476), II. Bayezid Türk Hamam Kültürü Müzesi (Özdemir, 2017, s. 165), Bilezikçi Çiftliği (Göğebakan, 2016, s. 476), Eczacılık Fakültesi Herbariumu (ISTE) ((Onur, 2009, s. 12), Fen Fakültesi E.C.A. Planetaryumu,⁸ Fen Fakültesi Herbariumu (ISTF) (Onur, 2009, s. 12), Feyhaman Duran Kültür ve Sanat Evi, Gleissberg Astronomi Koleksiyonu, Gökçeada Deniz Araştırmaları Birimi Koleksiyonu, Hidrobiyoloji Koleksiyonu, İletişim Koleksiyonu, Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyonu,⁹ Rıdvan Çelikel Arkeoloji Müzesi, Seyfettin Kuter Radyasyon Teknolojisi Koleksiyonu (Göğebakan, 2016, s. 475-476), Türk Eczacılık Tarihi İhtisas Müzesi (Silav, 2019, s. 1490), Tıp Fakültesi Tarihi Koleksiyonu, Zooloji Koleksiyonu (Göğebakan, 2016, s. 475) yer almaktadır.

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa'da Atatürk Arboretum'u,¹⁰ Böcek Koleksiyonu, Cerrahpaşa Tıp Tarihi Müzesi, Isto

⁸ Planetaryum, Erişim Tarihi: 19.12.2019, <https://gozlemevi.istanbul.edu.tr/tr/content/gozlemeviolanaklari/planetaryum-gezegenevi-2Fyildizevi>.

⁹ Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyonu, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <https://muzeyum.istanbul.edu.tr/tr/content/koleksiyon/koleksiyonlar>.

¹⁰ Arboretum, Erişim Tarihi: 20.12.2019, <https://orman.istanbul.edu.tr/tr/content/arastirma/ataturk-arboretumu>.

Herbaryumu, Jeoloji Müzesi, Osteoarkeoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi Prof. Dr. Adnan BERKEL (ISTUFW) Ksilyumu ve Yaban Hayvanı Koleksiyonu¹¹ yer almaktadır. Işık Üniversitesi'nde Ekslibris Müzesi (Pektaş, 2015, s. 82-83) yer almaktadır.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Bilim Merkezi, Doğa Çevre Bilim Parkı, İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi (Onur, 2009, s. 12), Koridor Müze, Mineraller ve Kayaçlar Müzesi¹² ve Ufuk Güldemir Yaban Hayatı Müzesi yer almaktadır. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi'nde Deniz Canlıları Koleksiyon Merkezi yer almaktadır.

Kadir Has Üniversitesi'nde Rezzan Has Müzesi (Özdemir, 2017, s. 180) yer almaktadır. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde Herbaryum (KATO) (Onur, 2009, s. 12) ve Yaban Hayatı Müzesi yer almaktadır. Kırıkkale Üniversitesi'nde Herbaryum (ADO) yer almaktadır. Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nde Sanal Herbaryum yer almaktadır. Kocaeli Üniversitesi'nde Prof. Dr. Baki Komsuoğlu Müzesi yer almaktadır. Koç Üniversitesi'nde Bağ Evi (Ankara) ve Suna İnan Kırış Kaleiçi Müzesi (Antalya) (Silav, 2019, s. 1490) yer almaktadır.

Marmara Üniversitesi'nde Cumhuriyet Müzesi (Göğebakan, 2016, s. 475), Herbaryum (MÜFE) (Onur, 2009, s. 12), Eczacılık Fakültesi Herbaryumu (MARE), Eczacılık Fakültesi Müzesi yer almaktadır. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde Sanal Arkeoloji Müzesi Projesi bulunmaktadır. Milli Savunma Üniversitesi'nde Havacılık Müzesi (Onur, 2009, s. 13) ve Rektörlük Müzesi yer almaktadır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde İstanbul Resim Heykel Müzesi (Çolak, 2008, s. 87-89) yer almaktadır. Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi'nde Deniz Balıkları Müzesi ve Kopya Heykeltraşlık Eserleri (Mulaj) Müzesi (Silav, 2019, s. 1490) yer almaktadır. Mustafa Kemal Üniversite-

¹¹ ISTUFW Ksilyumu ve Yaban Hayvanı Koleksiyonu, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <https://istanbulc.edu.tr/tr/content/muze-ve-sergi-alanlarimiz/jeoloji-muzesi>.

¹² Mineraller ve Kayaçlar Müzesi, Erişim Tarihi: 21.12.2019, <http://www.itu.edu.tr/itu-hakkinda/haberler/2018/05/17/itu-maden-fak%C3%BCltesi-mineraller-ve-kayaclar-muzesi-acildi>.

si'nde Terapötik Oyuncak Müzesi yer almaktadır. Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde Necmettin Erbakan Müzesi Projesi bulunmaktadır. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi'nde Ak Medrese Müzesi (Onur, 2009, s. 12)), Bu müze 2018 yılından önce Niğde Üniversitesi bünyesindeydi; üniversitenin adı Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi olarak değiştirilmiştir)) yer almaktadır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Gözlemevi, Herbarium (OMUB) (Bitki Müzesi), Biyolojik Zenginlikler Müzesi,¹³ Böcek Müzesi ve Planetarium yer almaktadır.

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde Arkeoloji Müzesi (Çolak, 2008, s. 70-72), Bilim ve Teknoloji Müzesi (Göğebakan, 2016, s. 475), Jeoloji Müzesi yer almaktadır. Osmangazi Üniversitesi'nde Herbarium, Prof. Dr. M. Rifat Bozkurt Mineraloji Müzesi,¹⁴ Zooloji Müzesi¹⁵ yer almaktadır. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nde Celil Atasever Oyuncak Müzesi Gözlemevi, Planetarium yer almaktadır. Pamukkale Üniversitesi'nde Herbarium (PAMUH) yer almaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde Tatlı Su Balığı Müzesi yer almaktadır. Sabancı Üniversitesi'nde Sakıp Sabancı Müzesi (Göğebakan, 2016, s. 475) yer almaktadır. Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nde Gata Tıp Tarihi Müzesi ((Onur, 2009, s. 13) (Bu müze 2018 yılından önce Gülhane Askeri Tıp Akademisi bünyesindeydi; Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi'ne bağlanmıştır) yer almaktadır.

Selçuk Üniversitesi'nde Herbarium (KNYA) ve Selçuk Üniversitesi Müzesi (Silav, 2019, s. 1490) yer almaktadır. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde Demokrasi ve Kalkınma Müzesi, Herbarium (GUL), (Özçelik ve Korkmaztürk, 2013, s. 22.),

¹³ Biyolojik Zenginlikler Müzesi, Erişim Tarihi: 17.12.2019, <http://kib.omu.edu.tr/sites/kib.omu.edu.tr/files/omubulten/BULTEN51w.pdf>.

¹⁴ Mineraloji Müzesi, Erişim Tarihi: 18.12.2019, <https://jeoloji.ogu.edu.tr/Haber/Detay/21/prof-dr-m-rifat-bozkurt-mineral-muzesi-acilisi>

¹⁵ Zooloji Müzesi, Erişim Tarihi: 18.12.2019, <https://www.ogu.edu.tr/Icerik/Index/39/muzeler>.

Türkiye Sucul Canlılar Müzesi¹⁶ yer almaktadır. Şehy Edebalı Üniversitesi'nde Tarih ve Teknoloji Müzesi Projesi bulunmaktadır.

Trakya Üniversitesi'nde Balkan Arboretumu Canlı Ağaç Müzesi, EDTU Herbaryumu, İlhan Koman Heykel ve Resim Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121), Milli Mücadele ve Lozan Müzesi (Silav, 2019, s. 1490), Omurgalı Müzesi Omurgasız Müzesi, Prof. Dr. Recep Mesut Anatomi Müzesi, Sultan II Bayezıd Külliyesi Çağdaş Resim ve Heykel Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475), Sultan II Bayezıd Külliyesi Sağlık Müzesi (Özdemir, 2017, s. 121), Tıbbi Aromatik Bitkiler Bahçesi yer almaktadır. Uludağ Üniversitesi'nde Herbaryum (BULU) ve Zooloji Müzesi (Özdemir, 2017, s. 149) yer almaktadır. Yeditepe Üniversitesi'nde Eczacılık Müzesi (Gögebakan, 2016, s. 475) yer almaktadır. Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde Sanal Herbaryum¹⁷ yer almaktadır.

Çalışma ile 229 adet tespit edilmiş olan müze ve koleksiyonların listesi tablolar halinde ayrıntılı olarak verilmeye çalışılmıştır. Araştırma yaparken karşılaşılan en büyük sorunlardan biri, Üniversite içerisinde yer alan koleksiyon ve müzelerin tanıtımının yetersiz olduğu görülmüştür. Bu bağlamda üniversitelerin müze ve koleksiyonlarını tanıtmak ve halkın, araştırmacıların vb. kişilerin kullanımına açmak için daha çok tanıtım, etkinlik yapmaları gerektiği düşünülmektedir.

¹⁶ Sucul Canlılar Müzesi, Erişim Tarihi: 26.12.2019, <https://w3.sdu.edu.tr/haber/8352/ulkemizin-ilk-sucul-canlilar-muzesi-acildi>.

¹⁷ Herbaryum, Erişim Tarihi: 06.01.2020, <http://www.vanherbaryum.yyu.edu.tr/vsh.htm>.

Tablo 1. "A" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları							
	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Entomoloji Müzesi	Entomoloji	1997	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
2	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Doğa Tarihi Müzesi	Doğa Tarihi	2008	Eğitim Fakültesi		
3	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Herbarium (AIBU)	Botanik	1993	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
4	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	İzzet Baysal Müzesi	Tarih	2010	Kültür Merkezi		
5	Abdullah Gül Üniversitesi	Abdullah Gül Müze ve Kütüphanesi	Siyasi Tarih	2017	Cumhurbaşkanlığı Müzesi		
6	Adıyaman Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2014	Adıyaman Üniversitesi Merkezi Araştırma Laboratuvarı		
7	Adıyaman Üniversitesi	Herbarium	Botanik	Hentüz Açılmadı	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
8	Adnan Menderes Üniversitesi	Botanik Bahçesi ve Herbarium (ADÜ)	Botanik	2010	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
9	Adnan Menderes Üniversitesi	Çine Arıcılık Müzesi	Entomoloji	2010	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
10	Adnan Menderes Üniversitesi	Demokrasi Müzesi	Siyasi Tarih	Hentüz Açılmadı	Hentüz Kesinleşmedi	Kurulum Aşamasında	
11	Adnan Menderes Üniversitesi	Tarım Müzesi	Ziraat	Hentüz Açılmadı	Ziraat Fakültesi	Kurulum Aşamasında	
12	Adnan Menderes Üniversitesi	Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi	Ziraat	-	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
13	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı İbrahim Alimoğlu Müzik Müzesi	Müzikoloji	2013	Devlet Konservatuvarı		
14	Alaaddin Keykubat Üniversitesi	El Sanatları Galerisi Müzesi	Sanat	2017	Turizm Fakültesi		
15	Anadolu Üniversitesi	Cumhuriyet Tarihi Müzesi	Tarih	1994	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
16	Anadolu Üniversitesi	Çağdaş Sanatlar Müzesi	Sanat	2001	Kültür ve Turizm Bakanl. Bağlı Özel Müze		
17	Anadolu Üniversitesi	Eczacılık Fakültesi Herbariumu (ESSE)	Botanik	1979	Eczacılık Fakültesi		
18	Anadolu Üniversitesi	Eğitim Karikatürleri Müzesi	Grafik Sanatlar	2004	Kültür ve Turizm Bakanl. Bağlı Özel Müze		
19	Anadolu Üniversitesi	Tarihi Sihat Eczanesi Müzesi	Eczacılık Tarihi	2010	Eczacılık Fakültesi		

20	Ankara Üniversitesi	Anatomi Müzesi	Anatomi	2013	Veterinerlik Fakültesi		
21	Ankara Üniversitesi	Arşiv Müzesi	Eğitim Tarihi	2014	Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi Koordinatörlüğü		
22	Ankara Üniversitesi	Dil ve Tarih Coğrafya Müzesi	Etnorafya	2016	Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi		
23	Ankara Üniversitesi	Ebelik Hemşirelik Müzesi	Tıp Tarihi	2009	Sağlık Bilimleri Fakültesi		
24	Ankara Üniversitesi	Eczacılık Müzesi	Eczacılık Tarihi	2013	Eczacılık Fakültesi		
25	Ankara Üniversitesi	Herbaryum (AEF)	Botanik	1965	Eczacılık Fakültesi		
26	Ankara Üniversitesi	Herbaryum (ANK)	Biyoloji	1933	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
27	Ankara Üniversitesi	İlahiyat Müzesi	Teknoloji Tarihi	-	İlahiyat Fakültesi		
28	Ankara Üniversitesi	Jeoloji Müzesi	Jeoloji	1990	Jeoloji Mühendisliği Fakültesi		
29	Ankara Üniversitesi	Kreiken Rasathanesi	Astronomi	1963	Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü		
30	Ankara Üniversitesi	Prof. Dr. Ferruh Dinçer Veteriner Hekimliği Tarihi Müzesi	Veteriner Tıp	1974	Veteriner Fakültesi		
31	Ankara Üniversitesi	Tarih Müzesi	Etnografya	2017	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
32	Ankara Üniversitesi	Türk İnkılap Tarihi Müzesi (Devrim Tarihi) Müzesi	Kültür Tarihi	-	Türk İnkılap Tarihi Müzesi		
33	Ankara Üniversitesi	Oyuncak Müzesi	Kültür Tarihi	1990	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
34	Ankara Üniversitesi	Ziraat Fakültesi Müzesi	Ziraat	2007	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
35	Ankara Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	1940'lardan sonra	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
36	Atatürk Üniversitesi	Entomoloji Müzesi	Entomoloji	1966	Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü		
37	Atatürk Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2012	Fen Fakültesi Astronomi ve Astrofizik Bölümü		
38	Atatürk Üniversitesi	Güzel Sanatlar Müzesi	Güzel Sanatlar	2016	Güzel Sanatlar Fakültesi		
39	Atatürk Üniversitesi	Herbaryum (ATA)	Botanik	1964	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		

Tablo 2. "B" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
----------------	----------	--------------------	---------------------	--------------------------	------------------------------	----------------------------

1	Balıkesir Üniversitesi	Botanik Bahçesi ve Herbarium Arş.ve Uyg. Mer.	Biyoloji	2012	Temel Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü		
2	Başkent Üniversitesi	Abdürrahim Tuncak Atatürk Müzesi	Tarih	1990	Rektörlük		
3	Boğaziçi Üniversitesi	Aptullah Kuran Arşivi	Kültür Tarihi	2017 yılında dijital ortamda erişime açıldı	Boğaziçi Üniversitesi Müze Binası	Kurulum Aşamasında	
4	Boğaziçi Üniversitesi	Adalet Ağaoglu Araştırma Odası	Kültür Tarihi	2010	Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesi		
5	Boğaziçi Üniversitesi	Aziz Ogan Koleksiyonu	Kültür Tarihi	2017 yılında dijital ortamda erişime açıldı	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi		
6	Boğaziçi Üniversitesi	Feza Gürsey Koleksiyonu	Kültür Tarihi	2017 yılında dijital ortamda erişime açıldı	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi		
7	Boğaziçi Üniversitesi	Halet Çambel ve Nail Çakarhan Arkeoloji ve Geleneksel Mimarlık Araştırma Merkezi	Kültür Tarihi	Henüz Açılmadı	Fen-Edebiyat Fakültesi	Proje Aşamasında	
8	Boğaziçi Üniversitesi	İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu	Kültür Tarihi	2017 yılında dijital ortamda erişime açıldı	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi	Proje Aşamasında	
9	Boğaziçi Üniversitesi	Kültür Mirası Müzesi	Kültür Tarihi	-	Tarih Bölümü		
10	Boğaziçi Üniversitesi	Leyla Erbil Özel Koleksiyonu	Kültür Tarihi	Henüz Açılmadı.Tasnif İşlemi Yapılmıştır	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi	Kurulum Aşamasında	
11	Boğaziçi Üniversitesi	Melih Rauf Esenbel Koleksiyonu	Tarih	Henüz Açılmadı	Koleksiyon Yakın Zamanda Üniversiteye Bağlanacaktır	Proje Aşamasında	
12	Boğaziçi Üniversitesi	Mimari Çizimler Koleksiyonu	Mimari	Henüz Açılmadı	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv Şube Müdürlüğü Enstitüsü	Kurulum Aşamasında	
13	Boğaziçi Üniversitesi	Rasathane Bilim Tarihi Müzesi	Astronomi	2006	Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü		
14	Boğaziçi Üniversitesi	Robert Koleji Amerikan Kız Koleji Boğaziçi Üniversitesi Arşivi	Eğitim Tarihi	2017 yılında dijital ortamda erişime açıldı	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi	Kurulum Aşamasında	
15	Boğaziçi Üniversitesi	Scotts Ailesi Koleksiyonu	Tarih	2017 yılında dijital ortamda erişime açıldı	Boğaziçi Üniversitesi Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi	Kurulum Aşamasında	

16	Boğaziçi Üniversitesi	Traugott Fuchs Kültür ve Tarih Mirası Arşivi	Kültür Tarihi	Hentüz Açılmadı	Fen-Edebiyat Fakültesi	Kurulum Aşamasında	
17	Bozok Üniversitesi	Böcek ve Herbarium Müzesi	Entomoloji (Böcekbilim)	2013 yılından itibaren kurum çalışması başlamıştır	Ziraat Fakültesi	Kurulum Aşamasında	
18	Bozok Üniversitesi	Herbarium	Botanik	2006	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
19	Bülent Ecevit Üniversitesi	Biyoloji Müzesi	Biyoloji	2011	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
20	Bülent Ecevit Üniversitesi	Bryofit Herbariumu	Biyoloji	2009	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
21	Bülent Ecevit Üniversitesi	Denizcilik Müzesi	Doğa Bilimleri	2011	Denizcilik Fakültesi		
22	Bülent Ecevit Üniversitesi	Maden Harıtaçlığı Müzesi	Mühendislik	2013	Mühendislik Fakültesi		
23	Bülent Ecevit Üniversitesi	Tahir Karauğuz Müzesi	Teknoloji Tarihi	2012	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü		
24	Bülent Ecevit Üniversitesi	Zooloji ve Fosil Müzesi	Zooloji	2011	Fen Edebiyat Fakültesi		

Tablo 3. "C" ve "Ç" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Celal Bayar Üniversitesi	Hafsa Sultan Şifhanesi Tıp Tarihi Müzesi	Tıp Tarihi	2014	Tıp Fakültesi		
2	Cumhuriyet Üniversitesi	Herbarium (CUFH)	Botanik	1983	Fen Fakültesi		
3	Çağ Üniversitesi	Gezegenevi (Planetaryum)	Astronomi	2011	Uzay Gözlem ve Araştırma Merkezi		
4	Çağ Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2016	Uzay Gözlem ve Araştırma Merkezi		
5	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale Botanik Bahçesi Herbariumu	Botanik	2015	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
6	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2002	Astrofizik Araştırma Merkezi		
7	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Piri Reis Müzesi	Doğa Bilimleri	2004	Kültür Bakanlığına Bağlı Özel Müze Kapsamında Deniz Bilimleri ve Teknoloji Fakültesi'ne bağlı		
8	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Yer Bilimleri ve Doğa Tarihi Müzesi	Yer Bilimleri	2010	Kültür Bakanlığına Bağlı Özel Müze Kapsamında Mühendislik Fakültesi'ne Bağlı		

9	Çukurova Üniversitesi	Doğu Akdeniz Bölgesi Herbariyumu	Biyoloji	1982	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
10	Çukurova Üniversitesi	Eczacılık Fakültesi Herbariyumu	Biyoloji	2015	Eczacılık Fakültesi Farmatötik Botanik Anabilim Dalı		
11	Çukurova Üniversitesi	Halk Kültürü Müzesi	Kültür Tarihi	2006	Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırma Merkezi		
12	Çukurova Üniversitesi	Tarım Müzesi	Ziraat	Hentüz Açılmadı	Ziraat Fakültesi	Kurulum Aşamasında	
13	Çukurova Üniversitesi	Uzay Bilimleri ve Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi	Astronomi	1980	Fen Fakültesi Fizik Bölümü		

Tablo 4. "D" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Dicle Üniversitesi	Herbarium (DUF)	Botanik	1974	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
2	Dicle Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	2017	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
3	Dokuz Eylül Üniversitesi	Şükrtü Tül Eski Eser Koleksiyonu	Sanat	2001	Edebiyat Fakültesi Müzecilik Bölümü		
4	Dumlupınar Üniversitesi	Dumlupınar Üniversitesi Özel Müzesi/ Arkeoloji Müzesi	Arkeoloji	2011	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
5	Dumlupınar Üniversitesi	Hayvan Müzesi	Zooloji		Fen Edebiyat Fakültesi		
6	Dumlupınar Üniversitesi	Herbarium (DUF)	Botanik		Fen Edebiyat Fakültesi		
7	Düzce Üniversitesi	Herbarium (DUOF)	Botanik	2006	Orman Fakültesi		
8	Düzce Üniversitesi	Doldurulmuş Hayvan Müzesi	Zooloji	2008	Orman Fakültesi		

Tablo 5. "E" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Ege Üniversitesi	Botanik Bahçesi ve Herbarium Merkezi	Biyoloji	1962	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
2	Ege Üniversitesi	Eczacılık Fakültesi IZEF Herbariyumu	Botanik	1978	Eczacılık Fakültesi		
3	Ege Üniversitesi	Etnografya Müzesi	Etnografya	2010	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze Rektörlük		

4	Ege Üniversitesi	Eski Eserler Koleksiyonu	Etnografya	1995	Edebiyat Fakültesi		
5	Ege Üniversitesi	Gözlem Evi Uygulama ve Araştırma Merkezi Gök Taşları ve Eski Gözlem Aletleri Koleksiyonu	Astronomi	1965	Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü		
6	Ege Üniversitesi	Halk Oyunları Müzesi	Halk Bilim	2016	Devlet Türk Musikisi Konservatuarı		
7	Ege Üniversitesi	Kağıt ve Kitap Sanatları Müzesi	Sanat	2012	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
8	Ege Üniversitesi	Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi	Entomoloji (Böcekbilim)	1955	Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü		
9	Ege Üniversitesi	Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi Tabiat Tarihi Müzesi	Doğa Tarihi	1967	Fen Fakültesi		
10	Ege Üniversitesi	Su Ürünleri Fakültesi Müzesi	Deniz Biyolojisi	2007	Su Ürünleri Fakültesi		
11	Ege Üniversitesi	Süleyman Ferit Eczacıbaşı Şifa Eczanesi	Eczacılık Tarihi	2009	Eczacılık Fakültesi		
12	Ege Üniversitesi	100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi	Astronomi	Ziraat	Ziraat Fakültesi		
13	Ege Üniversitesi	Zooloji Koleksiyonu	Zooloji	1961	Fen Fakültesi		
14	Erciyes Üniversitesi	Astronomi ve Uzay Bilimleri Gözlemevi Uygulama-Araştırma Merkezi	Astronomi	2009	Erciyes Üniversitesi Rektörlük		
15	Erciyes Üniversitesi	Gevher Nesibe Tıp Tarihi Müzesi	Tıp Tarihi	1982	Tıp Tarihi Enstitüsü		
16	Erciyes Üniversitesi	Herbarium	Botanik	1996	Fen Fakültesi		
17	Erzincan Üniversitesi	Prof. Dr. Ali Demirsoy Doğa Tarihi Müzesi	Doğa Tarihi	2009	Kemaliye Hacı Ali Akınturizm ve Otelcilik Yüksekokulu		
18	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Prof. Dr. M. Rfat Bozkurt Mineraloji Müzesi	Mineraloji	2016	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi		
19	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	2005	Fen Edebiyat Fakültesi		
20	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Havacılık Müzesi/Havacılık Park	Havacılık	1998	Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi		

21	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Herbaryum (ANES)	Botanik	1993	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
22	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Matematik Noktası Müzesi (Müze Nitelikli Sergi Salonu)	Eğitim Tarihi	2011	Fen Fakültesi Matematik Bölümü		
23	Eskişehir Teknik Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	1994	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
24	Fırat Üniversitesi	Herbaryum (FUH)	Botanik	1988	Fen Edebiyat Fakültesi		

Tablo 6. "G" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Galatasaray Üniversitesi	Galatasaray Kültür Sanat Merkezi ve Müzesi	Eğitim Tarihi	2009	Kültür Merkezi		
2	Gazi Üniversitesi	Herbaryum (GAZI)	Botanik	1985	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
3	Gazi Üniversitesi	Mimar Kemaleddin Müzesi	Mimarlık	2011	Rektörlük		
4	Gazi Üniversitesi	Prof. Dr. Metin AKTAŞ Zooloji Müzesi	Zooloji	1982	Fen Fakültesi		
5	Gazi Üniversitesi	Prof. Dr. Ülker Muncuk Müzesi	Etnografya	1974	Kültür Bakanlığına Bağlı Özel Müze Mesleki Eğitim Fakültesi		
6	Gazi Üniversitesi	Resim Heykel Müzesi	Güzel Sanatlar	2013	Rektörlük		
7	Gazi Üniversitesi	Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi	Halk Bilimi	2012	Kültür Bakanlığına Bağlı Özel Müze Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi		
8	Gaziantep Üniversitesi	Kültür Tarihi Müzesi	Kültür Tarihi	2009	Kültür Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
9	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Herbaryum (GOPU)	Botanik	1993	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
10	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Kene Koleksiyonu	Biyoloji	2013	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		

Tablo 7. "H" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Hacettepe Üniversitesi	Biyçeşitlilik Müzesi	Biyoloji	Henüz Açılmadı	Biyolojik Çeşitlilik Uyg. ve Araştırma Merkezi	Aşamasında	
2	Hacettepe Üniversitesi	Eski Türk Eczanesi Müzesi	Eczacılık Tarihi	1983	Eczacılık Fakültesi		
3	Hacettepe Üniversitesi	Farmasötik Botanik Anabilim Dalı Herbary. (HUEF)	Botanik	1975	Eczacılık Fakültesi		

4	Hacettepe Üniversitesi	Hamiye Çolakoğlu Seramik Müzesi	Geleneksel El Sanatları	2019	Kültür Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
5	Hacettepe Üniversitesi	Herbarium (HUB)	Botanik	1977	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
6	Hacettepe Üniversitesi	İhsan Doğramacı Müzesi	Tıp	2015	Tıp Fakültesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi		
7	Hacettepe Üniversitesi	İhtiyoloji Müzesi	Biyoloji	1978	Hidrobiyoloji Anabilim Dalı		
8	Hacettepe Üniversitesi	Mehmet Akif Ersoy Müze Evi	Etnografya	1984	Rektörlük		
9	Hacettepe Üniversitesi	Sanat Müzesi	Sanat	2005	Güzel Sanatlar Fakültesi		
10	Hacettepe Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	1979	Fen Fakültesi		

Tablo 8. "I" ve "İ" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Böcek Müzesi	Entomoloji (Böcekbilim)	2012	Ziraat Fakültesi		
2	İnönü Üniversitesi	Arboretum Parkı	Botanik	Henüz Açılmadı	Güzel Sanatlar ve Tasarım fakültesi Peyzaj Mimarlığı	Kurulum Aşamasında	
3	İnönü Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2012	Fen-Edebiyat Fakültesi Fizik Bölümü		
4	İnönü Üniversitesi	Herbarium (INU)	Botanik	1985	Fen-Edebiyat Fakültesi		
5	İnönü Üniversitesi	Özel İsmet İnönü Müzesi	Siyasi Tarih	2003	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
6	İnönü Üniversitesi	Özel Turgut Özal Müzesi	Siyasi Tarih	2010	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
7	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Santral İstanbul Enerji Müzesi	Teknoloji Tarihi	2007	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
8	İstanbul Üniversitesi	Alfred Heilbronn Botanik Bahçesi	Botanik	1935	İstanbul Üniversitesi Biyoloji Bölümü		
9	İstanbul Üniversitesi	Beyazıt Kulesi Anıt Müzesi	Sanat Tarihi	2013	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
10	İstanbul Üniversitesi	II. Bayezid Türk Hamam Kültürü Müzesi	Etnografya	2015	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
11	İstanbul Üniversitesi	Bilezikçi Çiftliği	Botanik	1980	Orman Fakültesi		
12	İstanbul Üniversitesi	Eczacılık Fakültesi Herbariumu (ISTE)	Biyoloji	1945	Eczacılık Fakültesi		
13	İstanbul Üniversitesi	Fen Fakültesi E.C.A.	Astronomi	2017	Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri		

		Planetaryumu			Bölümü, Gözlemevi Araştırma ve Uygulama Merkezi		
14	İstanbul Üniversitesi	Fen Fakültesi Herbaryumu (ISTF)	Botanik	1933	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
15	İstanbul Üniversitesi	Feyhaman Duran Kültür ve Sanat Evi	Etnografya	1969 yılında İstanbul Üniversitesi'ne bağışlanmıştır.	Güzel Sanatlar Fakültesi		
16	İstanbul Üniversitesi	Gleissberg Astronomi Koleksiyonu	Astronomi	2018	Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü, Gözlemevi Araştırma ve Uygulama Merkezi		
17	İstanbul Üniversitesi	Gökçeada Deniz Araştırmaları Birimi Müzesi	Deniz Biyolojisi	1970	Su Ürünleri Fakültesi		
18	İstanbul Üniversitesi	Hidrobiyoloji Koleksiyonu	Deniz Biyolojisi		Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
19	İstanbul Üniversitesi	İletişim Koleksiyonu	Teknoloji Tarihi	2011	İletişim Fakültesi		
20	İstanbul Üniversitesi	Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyonu	Kültür Tarihi	2006 yılında şu anki yerine taşınmıştır	İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı		
21	İstanbul Üniversitesi	İstanbul Üniversitesi Radvan Çelikel Arkeoloji Müzesi	Arkeoloji	2013	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
22	İstanbul Üniversitesi	Seyfettin Kuter Radyasyon Teknolojisi Koleksiyonu	Tıp Tarihi	2002	İstanbul Tıp Fakültesi		
23	İstanbul Üniversitesi	Türk Eczacılık Tarihi İhtisas Müzesi	Eczacılık Tarihi	2017	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
24	İstanbul Üniversitesi	Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Koleksiyonu	Tıp Tarihi	1933	Tıp Fakültesi		
25	İstanbul Üniversitesi	Zoooloji Koleksiyonu	Zoooloji	1933	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
26	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Atatürk Arboretumu	Botanik	1982	Orman Fakültesi		
27	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Böcek Koleksiyonu	Entomoloji (Böcekbilim)	1937	Orman Fakültesi		
28	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Müzesi	Tıp Tarihi	1983 (2006 yılında özel müze kapsamına geçmiştir)	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		

29	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	ISTO Herbariyumu	Botanik	1950	Orman Fakültesi		
30	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Jeoloji Müzesi	Jeoloji	2012	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
31	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Osteoarkeoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi	Veteriner Tıp	2016	Osteoarkeoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi		
32	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Prof. Dr. Adnan BERKEL (ISTUFW) Ksilaryumu	Botanik	1955	Orman Fakültesi		
33	İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa	Yaban Hayvanı Koleksiyonu	Zooloji	1950	Orman Fakültesi		
34	Işık Üniversitesi	Ekslibris Müzesi	Grafik Sanatlar	2014	Güzel Sanatlar Fakültesi		
35	İstanbul Teknik Üniversitesi	Bilim Merkezi	Teknoloji	2007	Bilim-Toplum-Uygulama Araştırma Merkezi		
36	İstanbul Teknik Üniversitesi	Doğa Çevre Bilim Parkı	Doğa Tarihi	-	Bilim-Toplum-Uygulama Araştırma Merkezi		
37	İstanbul Teknik Üniversitesi	Doğa Tarihi ve Bilim Müzesi	Doğa Tarihi	-	Bilim-Toplum-Uygulama Araştırma Merkezi		
38	İstanbul Teknik Üniversitesi	İhsan Ketin Doğa Tarihi Müzesi	Doğa Tarihi	1993	Maden Fakültesi		
39	İstanbul Teknik Üniversitesi	Koridor Müze	Doğa Tarihi	1999	Maden Fakültesi		
40	İstanbul Teknik Üniversitesi	Minareller ve Kayaçlar Müzesi	Mineraloji	2018	Maden Fakültesi		
41	İstanbul Teknik Üniversitesi	Ufuk Güldemir Yaban Hayatı Müzesi	Zooloji	Henüz Açılmadı			Proje Aşamasında
42	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	Deniz Canlıları Koleksiyon Merkezi	Deniz Biyolojisi	2015	Su Ürünleri Fakültesi		

Tablo 9. "K" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Kadir Has Üniversitesi	Rezan Has Müzesi	Arkeoloji ve Sanat Tarihi	2007	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
2	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Herbariyum (KATO)	Botanik	1973	Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü		
3	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Yaban Hayatı Müzesi	Zooloji	1971	Orman Fakültesi		
4	Kırıkkale Üniversitesi (ADO)	Herbariyum	Botanik	-	Fen Edebiyat Fakültesi		
5	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Sanal Herbariyum	Botanik	2015	Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü		

6	Kocaeli Üniversitesi	Prof. Dr. Baki Komsuoğlu Müzesi	Eğitim Tarihi	2010	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
7	Koç Üniversitesi	Bağ Evi	Etnografya	2014	Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları ve Uygulama ve Araştırma Merkezi (VEKAM)		
8	Koç Üniversitesi	Suna İnan Kıraç Kale içi Müzesi	Sanat	1996	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		

Tablo 10. "M" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Marmara Üniversitesi	Cumhuriyet Müzesi	Sanat	2008	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
2	Marmara Üniversitesi	Herbarium (MÜFE)	Botanik	1984	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
3	Marmara Üniversitesi	Eczacılık Fakültesi Herbariumu (MARE)	Botanik	1985	Eczacılık Fakültesi		
4	Marmara Üniversitesi	Eczacılık Fakültesi Müzesi	Eczacılık Tarihi	1998	Eczacılık Fakültesi		
5	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Sanal Arkeoloji Müzesi Projesi	Arkeoloji	Hentüz Açılmadı	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu		Proje Aşamasında
6	Millî Savunma Üniversitesi	Havacılık Müzesi	Teknoloji Tarihi	1985	Hava Harp Okulu		
7	Millî Savunma Üniversitesi	Rektörlük Müzesi	Eğitim Tarihi	2016	Rektörlük		
8	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	İstanbul Resim Heykel Müzesi	Sanat	1937	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
9	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi	Deniz Balıkları Müzesi	Deniz Biyolojisi	2006	Su Ürünleri Fakültesi		
10	Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi	Kopya Heykeltraşlık Eserleri (Mulaj) Müzesi	Güzel Sanatlar	2011	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
11	Mustafa Kemal Üniversitesi	Terapötik Oyuncak Müzesi	Terapötik	2014	Sağlık Yüksek Okulu		

Tablo 11. "N" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Necmettin Erbakan Müzesi	Siyasi Tarih	Proje Aşamasında			

2	Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	Ak Medrese Müzesi	Mimari	1970' e kadar Niğde Müze Müdürü. bağlı hizmet verdi	Rektörlük		
---	-------------------------------------	-------------------	--------	---	-----------	--	--

Tablo 12. "O" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Biyolojik Zenginlikler Müzesi	Botanik	2011	Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
2	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Böcek Müzesi	Entomoloji	2018	Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü		
3	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2006	Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi		
4	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Herbaryum (OMUB) (Bitki Müzesi)	Botanik	1987	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
5	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Planetaryum	Astronomi	2008	Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi		
6	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Arkeoloji Müzesi	Arkeoloji	1969	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
7	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Bilim ve Teknoloji Müzesi	Bilim Tarihi	2003	ODTU Toplum ve Bilim Uygulama ve Araştırma Merkezi		
8	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Jeoloji Müzesi	Jeoloji	1995	Jeoloji Mühendisi		
9	Osmangazi Üniversitesi	Herbaryum	Botanik	1993	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
10	Osmangazi Üniversitesi	Prof. Dr. M. Rifat Bozkurt Mineraloji Müzesi	Mineroloji	2016	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi		
11	Osmangazi Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	2005			
12	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Celil Atasever Oyuncak Müzesi	Kültür Tarihi	2016	Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı		
13	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Gözlemevi	Astronomi	2016	Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı		
14	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Planetaryum	Astronomi	2016	Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı		

Tablo 13. "P" ve "R" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Pamukkale Üniversitesi	Herbaryum (PAMUH)	Botanik	-	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
2	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Tatlı Su Balığı Müzesi	Deniz Biyolojisi	2015	Su Ürünleri Fakültesi		

Tablo 14. "S" ve "Ş" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Sabancı Üniversitesi	Sakıp Sabancı Müzesi	Sanat	2002	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
2	Sağlık Bilimleri Üniversitesi	Gata Tıp Tarihi Müzesi	Tıp Tarihi	1988	Gata Tıp Fakültesi		
3	Selçuk Üniversitesi	Herbarium (KNYA)	Botanik	1975	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
4	Selçuk Üniversitesi	Selçuk Üniversitesi Müzesi	Sanat	2018	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
5	Süleyman Demirel Üniversitesi	Demokrasi ve Kalkınma Müzesi	Siyasi Tarih	2014	Liderlik Araştırma ve Uygulama Merkezi		
6	Süleyman Demirel Üniversitesi	Herbarium (GUL)	Botanik	1994	Fe-Edebiyat Fakültesi		
7	Süleyman Demirel Üniversitesi	Türkiye Sucul Canlılar Müzesi	Deniz Biyolojisi	2019	Su Enstitüsü		
8	Şehy Edebalı Üniversitesi	Tarih ve Teknoloji Müzesi	Teknoloji Tarihi	Proje Aşamasında	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi		Proje Aşamasında

Tablo 15. "T" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Trakya Üniversitesi	Balkan Arboretumu Canlı Ağaç Müzesi	Botanik	2013	Fen Fakültesi		
2	Trakya Üniversitesi	EDTU Herbariyumu	Botanik	1983	Fen Fakültesi		
3	Trakya Üniversitesi	İlhan Koman Heykel ve Resim Müzesi	Güzel Sanatlar	2014	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
4	Trakya Üniversitesi	Milli Mücadele ve Lozan Müzesi	Tarih	2016	Kültür ve Turizm Bakanl. Bağlı Özel Müze		
5	Trakya Üniversitesi	Omurgalı Müzesi	Entomoloji (Böcekbilim)	1987	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
6	Trakya Üniversitesi	Omurgasız Müzesi	Entomoloji (Böcekbilim)	1987	Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü		
7	Trakya Üniversitesi	Prof. Dr. Recep Mesut Anatomi Müzesi	Tıp	2012	Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı		
8	Trakya Üniversitesi	Sultan II Bayezid Külliyesi Çağdaş Resim ve Heykel Müzesi	Güzel Sanatlar	2002	Rektörlük		
9	Trakya Üniversitesi	Sultan II Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesi	Tıp Tarihi	2008	Kültür ve Turizm Bakanlığına Bağlı Özel Müze		
10	Trakya Üniversitesi	Tıbbi Aromatik Bitkiler Bahçesi	Eczacılık Tarihi	Hentiz Açılmadı	Eczacılık Fakültesi	Kurulum Aşamasında	

Tablo 16. "U" ve "Y" Harfi ile Başlayan Üniversitelerin Müze ve Koleksiyonları

	Üniversite Adı	Müze Adı	Müzenin Bilim Dalı	Müzenin Açılış Yılı	Müzenin Bağlı Olduğu Yer	Kurulum Aşamasında Olan Müze	Proje Aşamasında Olan Müze
1	Uludağ Üniversitesi	Herbaryum (BULU)	Botanik	1984	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü		
2	Uludağ Üniversitesi	Zooloji Müzesi	Zooloji	2014	Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Zooloji Anabilim Dalı		
3	Yeditepe Üniversitesi	Eczacılık Müzesi	Eczacılık Tarihi	2006	Eczacılık Fakültesi		
4	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Sanal Herbaryum (VANF)	Botanik	2004 (ön çalışma başlamıştır)	Eğitim Fakültesi Biyoloji Anabilim Dalı		

Tartışma ve Sonuç

Bulunduğu şehre ekonomik, sosyal, kültürel anlamda katkı sağlayan üniversiteler müzeleri aracılığıyla bu katkıyı farklı boyutlara taşıma potansiyeline sahiptir. (Özdemir, 2017, s. 39). Üniversite müzeleri sahip oldukları kültür ve kültürel çeşitlilik içeren koleksiyonlarıyla, izleyiciye etkinliklerle farkındalık kazandırılması ve toplumun bilinçlenmesi için önemli öğrenme ortamını hazırlar. Toplumsal ve kültürel değerleri vurgulayarak farkındalığı arttıran, izleyici ile etkileşimi sağlayan üniversite müzelerinin çoğalması, müze izleyicilerinin etkinliklere katılımının artmasını sağlayacak ve bu iki durum birbirini besleyerek; herkes için ulaşılabilir mekansal şartların yeniden düzenlenmesini ortaya çıkararak; sonuçta, izleyici odaklı müzelerin daha da önem kazanmasına neden olacaktır. Bununla birlikte, müzelerde eğitim ve iletişim işlevinin önem kazanması, toplum hizmetine sunulması, izleyicinin öğrenme ve yorumlama sürecine olumlu katkı sağlamaktadır. Üniversitenin sahip olduğu, belge ve arşiv niteliğindeki koleksiyonlardan oluşan müzeler, akademik deneyimler ve etkinliklerle bireylerin araştırmalarına destek olmaktadır (Silav, 2019, s. 1491).

Bu makale ile Türkiye'deki üniversitelerde yer alan müzelerin, koleksiyonların, Herbaryumların, Entomoloji müzelerinin ve gözlemevlerinin listesi oluşturulmuştur. Bu liste; üniversite adı, müze adı, müzenin bilim dalı, müzenin açılış yılı, müzenin bağlı olduğu yer, kurulum aşamasında olan müze ve proje

aşamasında olan müze olarak kategorilere ayrılarak tablo şeklinde listelenmiştir. Çalışmada müze ve pek çok alanda sergilenen koleksiyonların yanında bir müze gibi hizmet veren, çeşitli müze etkinlikleri düzenleyen; Herbaryum, Entomoloji müzeleri ve Gözlemevleri, Arboretumlar ve daha farklı türlerde müze çeşitleri bu kapsamda değerlendirilmiştir. Bu çalışmada ayrıca, Türkiye üniversite müzeleri içerisinde kurulum aşamasındaki ve proje aşamasındaki müzeler de değerlendirilmiştir. Daha önce Türkiye üniversite müzeleri ile ilgili yapılan yayınların pek çoğunda müzeler, türlerine göre kategorilere ayrılmıştır; ancak bu çalışmada "koleksiyon türleri" tek tek belirtildiği için böyle bir gruplamaya gidilmemiştir, müze ve koleksiyonlar; üniversitelerin alfabetik sırasına göre listelenmiştir. Araştırma sonucunda Türkiye'deki üniversitelerde tespit edilebilen toplam müze ve koleksiyon sayısı 229 adettir; ancak bu sayının daha fazla olması da mümkündür. Çalışmada çok sayıda müze ve koleksiyon yer aldığı için listede yer alan müze ve koleksiyonlar hakkında ayrıntılı bilgiye yer verilmemiştir. Çalışmada tespit edilen müzelerin bilim dalları kategorisinde 34 tür tespit edilmiştir. Bu bilim dallarını; Entomoloji, Doğa Tarihi, Botanik, Tarih, Arkeoloji ve Sanat Tarihi, Siyasi Tarih, Astronomi, Ziraat, Müzikoloji, Sanat, Grafik Sanatlar, Eczacılık Tarihi, Anatomi, Eğitim Tarihi, Etnografya, Tıp Tarihi, Biyoloji, Teknoloji Tarihi, Jeoloji, Veteriner Tıp, Kültür Tarihi, Zooloji, Güzel Sanatlar, Mimari, Doğa Bilimleri, Mühendislik, Yer Bilimleri, Arkeoloji, Halk Bilimi, Deniz Biyolojisi, Mineroloji, Havacılık, Geleneksel El Sanatları, Terapötik (Veterinerlik) olarak sıralayabiliriz. Tabloda yer alan bazı müze ve koleksiyonlarla ilgili bilgilere ulaşmak için tüm üniversitelerin web siteleri de ayrıntılı olarak taranmış olup; gerekli bilgilere ulaşmak için ilgili fakülte veya bölümlerle e-mail ya da telefonla iletişime geçilerek gerekli bilgilere ulaşılmıştır.

Bundan sonraki süreçte de üniversitemizin bünyesinde daha çok müze açılması ve topluma kazandırılması için gerekli çalışmaların yapılmasını temenni ediyoruz.

Kaynaklar

- Ateş, Oğuz ve Mehmet Sabaz, "İnönü Üniversitesi Merkez Kampüsü'nde Arboretum Park Oluşturulmasına Yönelik Bir Araştırma", *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt 3 Sayı 8, 2013, 123-139.
- Çetinkaya, Ökkeş, *Dicle Üniversitesi Herbaryumundaki (Duf) Fabaceae ve Ranunculaceae Familyalarının Yeniden Düzenlenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2007.
- Çolak, Cihan, *Üniversite Eğitiminde Üniversite Müzeleri ve Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Sanat Müzesi Kurulması İçin Bir Ön Değerlendirme*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- Dokak. Hüsnü, *Üniversite Müzeleri ve Müzecilik: Ankara'da Bir Müze: Hacettepe Sanat Müzesi*, haz. Bekir. Onur, Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2009.
- Erbay, Fethiye, *Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984 -2009)*, İstanbul: Mimarlık Vakfı, 2009.
- Gögebakan, Yüksel, "İnönü Üniversitesi'nin Müzeleri-1: Özel Turgut Özal Müzesi", *Sanat Dergisi*, Sayı 23, 2013, 65-84.
- Gögebakan, Yüksel, "Üniversiteler ve Müzeler: İnönü Üniversitesi Müzeleri", *Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi (Sdü Art-E)*, Cilt 9 Sayı 18, 2016, 470-489.
- Karabıyık, Ayfer, *Çağdaş Sanat Müzeciliği Kapsamında Türkiye'deki Müzecilik Hareketlerine Bir Bakış*, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2007.
- Kaya, Tümel Tanju. "Türkiye Üniversitelerindeki Müzeler ve Tabiat Tarihi Müzelerinin Konumu", *Üniversite Müzeleri ve Müzecilik*, haz. Bekir Onur, Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2009.
- Keser Kayaalp, Elif ve Betül Teoman, "Şükrü Tül Eski Eser Koleksiyonu'nun Oluşumu ve Yüksek Öğrenim İçin Kullanımı", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 18, Sayı 4,

2016, 601-616.

Onur, Bekir, "Üniversite Müzeleri ve Müzecilik", *Üniversite Müzeleri ve Müzecilik Sempozyumu*, Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2009.

Özçelik, Hasan ve Mahmut Korkmaztürk, "GUL Herbariyumu'nun Ranunculaceae Familyası Envanteri", *SDU Journal of Science (E-Journal)*, 8 (1), 2013, 22-47.

Özdemir, Nurten, *Öğrenme Ortamı Olarak Üniversite Müzelerinin Mekansal Açısından İrdelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2017.

Pekgözlü Karakuş, Derya, *Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yeniden İşlevlendirilmesi: Alanya Kızıl Kule Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011.

Pektaş, Hasip, "Bir Üniversite Müzesi: İstanbul Ekslibris Müzesi", *Uluslararası Ekslibris Dergisi*, Cilt 2, Böl. 4, 2015, 82-83.

Silav, Muna, "Kültür-Bellek Etkileşimi ve Üniversite Müzeleri", *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 63, 2019, 1487-1493.

Tuna, Numan ve Deniz Erdem, "Ortadoğu Teknik Üniversitesi Arkeoloji Müzesi", *Üniversite Müzeleri ve Müzecilik*, haz. Bekir Onur, Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2009.

"Ankara Üniversitesi Müzeleri", Erişim Tarihi: 10.02.2020, <https://www.ankara.edu.tr/kurumsal/tanitim/ankara-universitesi-muzeleri>.

"Arboretum", Erişim Tarihi: 20.12.2019, <https://orman.istanbulc.edu.tr/tr/content/arastirma/ataturk-arboretumu>.

"Biyolojik Zenginlikler Müzesi", Erişim Tarihi: 17.12.2019, <http://kib.omu.edu.tr/sites/kib.omu.edu.tr/files/omubulten/BULTEN51w.pdf>.

"Herbariyum", Erişim Tarihi: 06.01.2020, <http://www.vanherbariyum.yyu.edu.tr/vsh.htm>.

"Herbariyum", Erişim Tarihi: 26.12.2019,

- <http://fef.dpu.edu.tr/tr/index/sayfa/948/biyoloji>.
- “İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu”, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <http://arsivmerkezi.boun.edu.tr/collections.php>.
- “Ksilaryumu ve Yaban Hayvanı Koleksiyonu”, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <https://istanbulc.edu.tr/tr/content/muze-ve-sergi-alanlarimiz/jeoloji-muzesi>.
- “Kültür Tarihi Müzesi Koleksiyonu”, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <http://arsivmerkezi.boun.edu.tr/collections.php>.
- “Mineraller ve Kayaçlar Müzesi”, Erişim Tarihi: 21.12.2019, <http://www.itu.edu.tr/itu-hakkinda/haberler/2018/05/17/itu-maden-fak%C3%BCltesi-mineraller-ve-kayaclar-muzesi-acildi>.
- “Mineraloji Müzesi”, Erişim Tarihi: 18.12.2019, <https://jeoloji.ogu.edu.tr/Haber/Detay/21/prof-dr-m-rifat-bozkurt-mineral-muzesi-acilisi>.
- “Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyonu”, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <https://muzeyum.istanbul.edu.tr/tr/content/koleksiyon/koleksiyonlar>.
- “Planetaryum”, Erişim Tarihi: 19.12.2019, [https://gozlemevi.istanbul.edu.tr/tr/content/gozlemevi-olanaklari/planetaryum-\(gezegenevi~2Fyildizevi\)](https://gozlemevi.istanbul.edu.tr/tr/content/gozlemevi-olanaklari/planetaryum-(gezegenevi~2Fyildizevi)).
- “Rasathane Bilim Tarihi Müzesi”, Erişim Tarihi:20.12.2019, http://www.koeri.boun.edu.tr/new/tr/bilim_tarihi.
- “Sucul Canlılar Müzesi”, Erişim Tarihi: 26.12.2019, <https://w3.sdu.edu.tr/haber/8352/ulkemizin-ilk-sucul-canlilar-muzesi-acildi>.
- “Traugott Fuchs Kültür ve Tarih Mirası Arşivi”, Erişim Tarihi: 15.01.2020, <http://arsivmerkezi.boun.edu.tr/collections.php>.
- “Zoooloji Müzesi”, Erişim Tarihi: 23.12.2019, <http://eski.dicle.edu.tr/fen-fakultesi-zoooloji-muze-ziyareti>.
- “Zoooloji Müzesi”, Erişim Tarihi: 18.12.2019, <https://www.ogu.edu.tr/Icerik/Index/39/muzeler>.